

De Loenzien Adolf °1872

Zijn prille jeugd jaren.

Adolf De Loenzien werd geboren te Nokere op 7 oktober 1872, als zoon van Ivo De Loenzien en Maria Virginie Roobroeck. Moeder De Loenzien was spinster en vader Ivo was schoenmaker. Remy De Loenzien, broer van Ivo, was ook landloper. Ivo en Virginie stapten op 6 januari 1870 te Nokere in het huwelijksbootje. Uit dit huwelijk werden drie kinderen geboren:

1. De Loenzien Leocadia-Elodie: Nokere 12-01-1871
2. De Loenzien Adolphus (Adolf): Nokere 07-10-1872
3. De Loenzien Moyses-Cyriel: Nokere 17-01-1875

Op 17 augustus 1875 (zeven maanden na de geboorte van het laatste kind) overleed moeder Virginie Roobroeck. Negen maanden later, op 24 mei 1876, trouwde de toen 34 jarige Ivo De Loenzien voor de tweede keer, nu met een 19-jarig meisje uit Waarmaarde. Het koppel verdween uit het zicht. Niemand wist waarheen ze waren vertrokken. Men dacht dat ze naar Frankrijk waren uitgeweken... Pas vele jaren later bleek dat ze vertoefden in de Vlaams-Waalse grensstreek, in de omgeving van Kortrijk-Moeskroen.

Uit dit tweede huwelijk werden nogeens zeven kinderen geboren.

De drie kinderen uit zijn eerste huwelijk waren blijkbaar niet welkom bij de tweede vrouw... Zij bleven dus achter als wezen. Elodie (4 jaar) en Adolf (3 jaar) kwamen terecht in het weeshuis van het klooster te Nokere en Cyriel (1 jaar en 4 maanden oud) werd opgenomen in het gezin van Frederik Lefevre en Isabella Balcaen (geen familie). Hij groeide daar verder op tot aan zijn huwelijk op 20 juli 1900.

Hoelang Adolf in het weeshuis verbleef, is niet bekend. In de Bevolkingsregisters 1881-1890 werd Adolf wel vermeld bij het gezin van zijn grootmoeder, in herberg 't Oud Konijntje in Nokere.

Adolf De Loenzien verscheen drie keer voor de rechter. Maar eigenlijk aanvaardde hij zijn straf niet. In totaal ging hij vanuit de gevangenis liefst achtmaal op de vlucht.

Adolf was een jonge vagebond

Op 7 december 1888 (Adolf was toen 16 jaar) werd hij door de Rechtbank van Gent veroordeeld wegens landloperij tot 6 dagen gevang en 3 maanden ter beschikkingstelling. Zo kwam hij op 8 december 1888 terecht in de landloperskolonie van Merksplas. Zeven maanden later, op 12 juli 1889, ontsnapte hij. Waarom hij langer in de gevangenis bleef dan door de rechter was opgelegd, is niet duidelijk. Mogelijk was dit omwille van een interne tuchtprocedure.

Als 20-jarige vervulde Adolf gedurende drie jaar zijn legerdienst. Werd hij erin geloot? Of vervulde hij de legerdienst van een rijke zoon? Hij behoorde tot de klasse van 1892 en kwam als milicien terecht in het 9de Linierement.

Noch zijn eerste arrestatie en gevangenisperiode, noch zijn legerdienst waren voor Adolf De Loenzien een goede leerschool om volwassen te worden.

Op 10 oktober 1904 werd de 22-jarige Adolf opnieuw opgepakt. Het Tribunaal van Kruishoutem veroordeelde hem tot 2 jaar ter beschikkingstelling wegens landloperij en bedelarij. Zijn straftijd in Merksplas begon op 12 oktober 1904. Twee dagen later ontsnapte hij, maar hij werd vrij snel weer gearresteerd. Vanaf 15 oktober 1904 was hij al terug in de gevangenis van Merksplas. Op 28 januari 1905 ontsnapte hij er voor de derde keer. Deze keer kon hij langer van zijn vrijheid

genieten, want pas op 14 november 1905 werd hij aangehouden. Op 13 februari 1906 ging hij weer op de vlucht. Deze keer genoot hij ruim negen maanden van zijn vrijheid.

In november 1906 werd hij weer gearresteerd. Men stelde toen vast dat hij van de opgelegde straftijd van twee jaar nog maar zeven maanden had uitgezeten... De rechter kon daar niet mee lachen. Het Gerecht van Harelbeke bevestigde het vonnis van het Tribunaal van Kruishoutem. Op 27 november 1906 kreeg Adolf te horen dat hij de straf van twee jaar echt wel volledig moest uitzitten. Op 1 december 1906 arriveerde hij terug in Merksplas, maar op 5 maart 1907 ging hij opnieuw lopen. Tien dagen later, op 15 maart 1907, was hij al terug in Merksplas, maar op 4 mei 1907 ontsnapte hij er voor de zoveelste keer.

In het opsluitingsdossier van Adolf De Loenzien vindt men ook nog de briefwisseling die de directeur van de landloperskolonie van Merksplas tussen 1906 en 1908 richtte aan de burgemeesters van Kortrijk, Harelbeke, Nokere...met het verzoek om de ontsnapte Adolf De Loenzien terug aan te houden indien hij zich in die gemeente zou vertonen. Vanaf 1909 zijn er echter geen opsporingsbrieven meer aanwezig in het dossier.

Op 11 december 1908 werd Adolf De Loenzien nogmaals aangehouden. Deze keer vloog hij naar de gevangenis van Turnhout, waar een strenger regime van toepassing was. Maar de lokroep van de vrijheid was voor Adolf te sterk. Op 29 januari 1909 was hij ook daar "uitgebroken". Enkele maanden later had men Adolf opnieuw te pakken. Vanaf 30 september 1909 verdween hij weer achter de tralies van de gevangenis in Turnhout, maar op 19 oktober 1909 was de vogel weer gaan vliegen. Zijn achtste ontsnapping was meteen zijn laatste.

Een kort lontje

Adolf De Loenzien had blijkbaar een kort lontje. Dat blijkt enerzijds uit zijn ontsnappingsgedrag, maar anderzijds ook uit de tuchtstraffen, die hij kreeg tijdens zijn verblijf in de gevangenis. Zo kreeg hij in Merksplas-Kolonie nog vijf bijkomende straffen, waarvan vier keer 60 dagen cel omwille van "ontsnappen in complot met medegegetineerden". Voor het "toebrengen van slagen" aan een medegevangene kreeg hij ook nog eens drie dagen "regimecel" op water en brood. Met zijn kleine gestalte van 1,57m was Adolf De Loenzien zeker geen katje om zonder handschoenen aan te pakken. Dat blijkt ook uit de briefwisseling tussen de Politie rechtbank van Kruishoutem en de burgemeester van Nokere. Op 20 oktober 1904 liet de toenmalige burgemeester dhr. C. Isebaert weten dat Adolf De Loenzien wel katholiek was, maar dat hij aan de drank verslaafd was en een slecht karakter had, hoewel het niet bekend was of Adolf een losbandig leefde leidde men vrouwen, of ontucht, of prostitutie.

Landloper

Adolf was een echte zwerver, een landloper in de echte betekenis van het woord. Iemand dus, zonder werk, hoewel men in de gevangenis van Merksplas noteerde dat hij ossenverzorger was. Adolf had meestal geen geld (meer) op zak en hij had ook geen vast adres.

Waar verbleef Adolf De Loenzien zoal?

- Nokere: 16 jaar en 2 maanden (bij zijn ouders; weeshuis en grootmoeder).
- Merksplas: 7 maanden (eerste internering in de landloperskolonie).
- Kortrijk: 3 jaar en 3 maanden.
- Militair: 3 jaar (milicien van de klasse 1892 bij het 9de Linier Regiment).
- Nokere: 1 jaar en 10 maanden (bij zijn grootmoeder).
- Moeskroen: 6 maanden.
- Frankrijk: 1 jaar en 5 maanden (zonder domiciliëring).
- Kortrijk: 7 maanden.

- Bellegem: 2 maanden.
- Frankrijk: 1 jaar. (zonder domiciliëring).
- Bellegem: 1 jaar en 6 maanden.
- Turnhout: 1 maand.
- Kortrijk: 1 jaar en 9 maanden.

Alles samen zijn er zo bijna 32 jaar gekende verblijfplaatsen. In gans zijn levensloop ontbreken dan nog ca twaalf jaar. Vermoedelijk werd die tijd gevuld als een ronddolende zwerver.

Volgens mondelinge overlevering van familieleden was hij ook nog een tijdje op tournee met een circus, waar hij als gewichtheffer actief was. Men vermoedt dat dit gebeurde tijdens zijn verblijf in Frankrijk.

Geen pasfoto

Het was de Duitse bezetter, die in 1914 tijdens de Eerste Wereldoorlog, iedereen verplichtte om een paspoort met foto te kunnen tonen, wanneer hij of zij zich op de openbare weg begaf. Voordien moest men zich behelpen met een algemene beschrijving.

Zo weten we dat Adolf De Loenzien eerder klein van gestalte was. Hij mat maar 1,57 m. Hij had een ovaal gelaat, met ronde kin en met een gezonde huidskleur. Hij had kastanjebruin haar, een rosse snor en grijze ogen. De vorm van zijn hoofd, neus en mond waren gewoon, hoewel er in zijn mond al wel zwarte tanden stonden. Adolf De Loenzien had twee tattoo's: op zijn linkerarm prijkte zijn naam en op zijn linkerhand een "anker en een ster". Adolf was ook een stotteraar.

Zijn laatste levensjaren

Na zijn allerlaatste ontsnapping, op 19 oktober 1909 te Turnhout, verdween Adolf De Loenzien van de radar. Volgens de familiale overlevering doolde hij toen rond in de streek tussen Moeskroen, Bellegem, Kortrijk, Harelbeke en Nokere. Af en toe verbleef Adolf enkele dagen bij zijn vader Ivo De Loenzien (Moeskroen; Luigne, Bellegem, Kortrijk, Moen, Sint-Denijs, enz..., want Ivo verhuisde ook om de haverklap). Adolf was in die tijd blijkbaar de enige die wist waar zijn vader toen woonde. Soms kreeg hij ook onderdak bij een zekere Henri Coussement in Harelbeke. In Nokere schuilde hij vaak bij zijn grootmoeder, bij zijn nonkel en tante in de herberg "'t Oud Konijntje". Nu en dan werkte hij ook weleens bij een of andere boer, maar na enkele dagen ging hij er opnieuw vandoor. Zijn dagen (en nachten) sleet hij ook nog met het stelen van allerlei soorten kleinvee (kippen, konijnen, geiten, schapen), welke dan werden verkocht om een beetje in zijn levensonderhoud (lees: drank) te voorzien.

In het midden van de Eerste Wereldoorlog, op 22 april 1916, was hij weer eens op zwier met twee collega-landlopers. In een herberg van het dorp in Ooike (thans deelgemeente van Wortegem-Petegem) kregen ze ruzie over de te verdelen opbrengst van een geit, die ze hadden gestolen en verkocht. Op zijn terugweg naar Nokere (waar hij toen in 't Oud Konijntje schuilde) werd hij onderweg opgewacht en werd zijn keel overgesneden.

Op de overlijdensakte, opgemaakt in Ooike op 23 april 1916, lezen we dat Adolf De Loenzien, landwerkmans was en dat hij te Nokere woonde. Hij werd dood gevonden langs de weg ter hoogte van de Pontweg te Ooike door veldwachter Jean Baptiste Declercq en door landbouwer Louis Dewaele, beide wonend in Ooike.

Adolf De Loenzien werd door de pastoor van Ooike begraven op het kerkhof van Ooike.

Blijkbaar werd er door de rijkswacht weinig onderzoek gepleegd in verband met de moord op Adolf De Loenzien, enerzijds wellicht omdat het oorlog was, en anderszijds wellicht omdat men niet veel tijd wilde verspelen met het oplossen van een moord voortvloeiende uit een ruzie van dronken landlopers. Er werden wel twee vagebondjes aangehouden. Zij vertoefden een tijdje in voorhechtenis... maar werden bij gebrek aan bewijzen weer vrijgelaten.

Adolf De Loenzien overleed dus op 43-jarige leeftijd, in de nacht van 22 op 23 april 1916.

KG

Bronnen

- > Landlopersdossiers in Rijksarchief Antwerpen.
- > Familiearchief De Loenzien.